

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету
 інформаційних технологій
 Олег САВЕНКО
 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Культурологія, культура мовлення, етика та естетика

Галузь знань	17 – Електроніка та телекомунікації;
Спеціальність	172 Телекомунікації та радіотехніка
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський
Освітня програма	Телекомунікації, медійні технології та інтелектуальні мережі
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, Шифр дисципліни – ОЗП.07	
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	обов'язкова (загальної підготовки)
Факультет	міжнародних відносин та права
Кафедра	філософії та соціально-гуманітарних наук

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни		Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Д	3	6	4,0	120	51	17	-	34	69	-	-	+	-
Разом ДФ			4,0	120	51	17	-	34	69	-	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності 172 Телекомунікації та радіотехніка

Програму складено

 Наталія ПЕТРУК

Схвалено на засіданні кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук

 Наталія ПЕТРУК

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою факультету інформаційних технологій

Голова Вченої ради

 Олег САВЕНКО

Культурологія, етика, естетика, культура мовлення та доброчесність
Опис дисципліни (анотація)

Тип дисципліни	Нормативна
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати об'єкт, предмет культурології, культури мовлення, етики, естетики; мати систему знань про світовий культурний процес; типологізувати історію становлення та розвитку світової культури; засвоїти загальнолюдські культурні цінності, розвивати моральні та естетичні потреби; аналізувати форми та типи культур; спілкуватися усно та письмово з професійних питань українською мовою; мати навички міжособистісної взаємодії; постійно підвищувати рівень своєї мовленнєвої культури; якісно виконувати роботу та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики; дотримуватися норм академічної доброчесності в процесі навчання.

Зміст навчальної дисципліни. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання. Основні теорії та концепції в культурології. Культура і цивілізація. Культура і суспільство. Генеза культури. Українська культура. Етика та мораль. Естетика в духовній культурі людства. Культура мовлення в системі сучасної культурології.

Запланована навчальна діяльність: лекцій 17 год., практичних занять 34 год., самостійної роботи 69 год., разом 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції з використанням пояснювально-ілюстративних, модульно-розвивальних і практичних методів; семінарські заняття (обговорення навчального матеріалу, дискусія); самостійна робота (опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування. Критерії оцінювання наведені у робочій програмі дисципліни та МНС.

Форма семестрового контролю. залік – 6 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Гриценко Т.Г. Культурологія. Навчальний посібник. 3-тє видання. Київ, 2019. 392 с. <https://studentbooks.com.ua/content/view/129/46/>
<http://textbooks.net.ua/content/view/6360/50/>
2. Сабадаш Ю., Нікольченко Ю., Дабло Л., К.Манякіна. Культурологія. Курс лекцій. Київ: Ліра-К, 2021. 216 с.
3. Естетика: підручник /Л. Т. Левчук, Д. Ю., Кучерюк, О. Оніщенко, В. І. Панченко. - Київ: Центр учбової літератури, 2021. 520 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Estetyka.pdf
4. Історія світової культури / За ред. Л. Т. Левчук. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.
5. Панченко В. І. Етика. Естетика. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 300 с.
6. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування. Київ: Каравела, 2021. 230
7. Лозовий В.О. Українська культура: Підручник. – Київ: Право, 2021. 263 с.
8. Шевчук С. Українське ділове мовлення. Київ: Алерта, 2025. 253 с.
9. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmn.u.edu.ua/course/view.php?id=6768>

Викладач: д. філос. наук, професор Петрук Н.К.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Культурологія, культура мовлення, етика та естетика» - складова загальної підготовки бакалаврів зі спеціальності «Телекомунікації та радіотехніка». Проблемне поле культурології, культури мовлення, етики та естетики окреслюється потребою розуміння культури як специфічно людського феномена і ціннісної системи, усвідомлення відмінностей між різними культурами, вивчення процесу взаємодії культур, осмислення ролі культури в сучасному глобальному і технократичному світі, у розвитку суспільства, техніки і технологій, з'ясування місця етики та естетики в духовній культурі людства, розуміння значимості формування культури мовлення, дотримання норм академічної доброчесності.

Метою курсу є формування у студентів поглибленого розуміння змісту і предмету культурології, культури мовлення, етики та естетики, з'ясування ролі особистості в культурі, вивчення особливостей національної культури, окреслення ролі етики та естетики в духовній культурі людства, оволодіння нормами професійного спілкування та академічної доброчесності.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

програмні результати навчання:

ПРН15. Здатність ініціювати ідеї та пропозиції щодо підвищення ефективності управлінської, виробничої, навчальної та іншої діяльності.

ПРН19. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, науково-технічні цінності і досягнення суспільства

Предмет дисципліни: культура як цілісна система, генеза культури, закономірності світового і національного культурних процесів, етика і естетика як складові культури, культура мовлення.

Завдання дисципліни – сформувати у студентів знання сутності культури, культури мовлення, етики та естетики, вивчити основні теорії та концепції розвитку культури; охарактеризувати форми й типи культур та цивілізацій, проаналізувати взаємодію культури і природи, культури і суспільства; розглянути зміст та особливості української культури, розкрити зміст етики та естетики як філософських дисциплін, з'ясувати місце культури мовлення в системі сучасної культурології.

Очікувані результати навчання:

- Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *знати* об'єкт, предмет і завдання культурології, культури мовлення, етики та естетики як дисципліни в системі гуманітарного знання; *розуміти* основні тенденції розвитку світової та української культури, *застосовувати* норми літературної мови, види спілкування, етичні норми спілкування в повсякденності та професійній діяльності; *аналізувати* основні проблеми розвитку сучасної культури з урахуванням викликів глобального та технократичного світу; *синтезувати* теоретичне та культурологічне та знання в контексті для здійснення наукової та навчальної діяльності; *оцінювати* роль етичної та естетичної свідомості у формуванні особистості.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
Шостий семестр			
Модуль 1. Культурологія Тема 1. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання.	2	4	7
Тема 2. Основні теорії та концепції в культурології.	2	4	7
Тема 3. Культура і цивілізація.	2	4	7
Тема 4. Культура і суспільство.	2	4	8
Тема 5. Генеза культури. Українська культура	2	4	8
Модуль 2. Культура мовлення Тема 6. Культура мовлення в системі сучасної культурології.	2	4	8
Тема 7. Професійно-ділове мовлення.	1	4	8
Модуль 3. Етика і естетика в духовній культурі людства Тема 8. Етика, мораль і моральність.	2	4	8
Тема 9. Естетика як наука.	2	2	8
Разом за семестр:	17 (18/16)*	34	69 (68/70)*

* За чисельником / за знаменником (розрахунок здійснюється відповідно до розкладу занять)

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	Шостий семестр	
1	Модуль 1. Культурологія Тема 1. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання. Специфіка культурологічного знання. Культурологія як наука про культуру. Предмет і зміст культурології. Філософське осмислення культури. Філософія культури. Культурологія і культурна антропологія. Поняття культури. Основні підходи до розуміння культури. Протиріччя та проблеми розвитку культури. Історична динаміка культури. Універсальні типології культури. Місце західної культури в розвитку світової цивілізації. Захід і Схід. Українська культура як частина загальноєвропейського	2

	культурно-історичного простору. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	
2	Тема 2. Основні теорії та концепції в культурології. Становлення культурологічної думки: міфологічні та релігійні уявлення про культуру. Культурно-антропологічне та історичне дослідження культури. Еволюціоністська концепція культури (Л. Морган, Г. Спенсер). Аксіологічна концепція культури (В. Дільтей, В. Віндельбанд, Г. Рікерт). Філософсько-соціологічне осмислення культури. Антропологічна концепція культури (Б. Маліновський, К. Леві-Стросс). Концепція циклічного розвитку культури (М. Данилевський, О. Шпенглер, А. Тойнбі). Соціологічна концепція культури (П. Сорокін). Тема кризи сучасної західної культури в культурології (Г. Маркузе, Т. Адорно, Х. Ортега-і-Гассет). Марксистська концепція культури. Українська культурологічна думка. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	2
3	Тема 3. Культура і цивілізація. Поняття цивілізації. Цивілізація як соціокультурне утворення. Основні тенденції розвитку цивілізації. Світова та локальні цивілізації. Співвідношення культури і цивілізації. Концепція циклічного розвитку культури та цивілізації. Концепція лінійного розвитку культури та цивілізації. Вчення О. Шпенглера. О. Шпенглер про кризу культури. Концепція циклічного культурно-цивілізаційного розвитку А Тойнбі. К. Ясперс про сенс історії та перспективи розвитку цивілізації. Концепція етногенезу Л. Гумільова. Типологія цивілізацій. Особливості сучасної цивілізації. Цивілізація як етап розвитку культури. Техніка, культура та природа людини. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	2
4	Тема 4. Культура і суспільство. Природа і культура. Роль соціальних факторів у розвитку культури. Місце і функції культури в суспільстві. Культура як процес розвитку людського суспільства. Історичні типи суспільства і типи культури. Роль соціальних факторів у розвитку культури. Соціальні інститути та культура. Функції соціальних інститутів у культурі. Культура і соціальні практики. Субкультура. Контркультура. Поняття культурної ідентифікації. Ідея рівноправності культур у сучасному світі. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	2
5	Тема 5. Генеза культури. Українська культура. Форми існування первісної культури. Антична культура. Середньовічна культура. Роль християнства в розвитку європейської культури. Культура доби Відродження. Культура доби бароко та Просвітництва. Культура XIX-XX ст.: художні течії та стилі. Модернізм. Культура XXI ст.: глобалізація і проблеми взаємодії культур. Українська національна культура. Культура Київської Русі. Перше культурно-національне відродження XVI-XVII ст. Українське бароко. Український романтизм. Розстріляне відродження 30-х років XX ст. Дисидентський рух.	2

	Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [9].	
6	Модуль 2. Культура мовлення. Тема 6. Культура мовлення в системі сучасної культурології. Мова як суспільне явище. Мовлення як форма існування живої мови. Культура мови. Мова і мовлення. Культура усного та писемного мовлення. Особливості культури мовлення. Основні аспекти вияву культури мовлення. Комунікативні ознаки або критерії культури мовлення: правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота. Стильові різновиди української мови. Науковий, офіційно-діловий і публіцистичний стилі. Проблема фахової термінології. Поняття суржику. Формування особистої культури мовлення. Усне публічне мовлення. Книжно-розмовна форма публічного мовлення. Ділове мовлення та його особливості. Діловий стиль у спілкуванні. Етика on-line спілкування. Літ.: [2]; [6]; [8]; [9].	2
7	Тема 7. Професійно-ділове мовлення Усне спілкування як складова професійної діяльності та загальної культури фахівців. Ділове спілкування. Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет. Проблема фахової термінології. Поняття суржику. Формування особистої культури мовлення. Усне публічне мовлення. Книжно-розмовна форма публічного мовлення. Ділове мовлення та його особливості. Діловий стиль у спілкуванні. Академічний плагіат у професійній діяльності. Способи протистояння академічному плагіату і самоплагіату. Етикет телефонної розмови. Етика on-line спілкування. [2]; [6]; [8]; [9].	
8	Модуль 3. Етика та естетика в духовній культурі людства Тема 8. Етика, мораль та моральність. Етика та естетика як сфери проявів внутрішнього людського ставлення до дійсності. Етика як вчення про мораль, моральність та моральний спосіб освоєння світу. Предмет етики. Основні категорії етики. Добро як вища цінність. Поняття обов'язку, совісті, честі, гідності, сенсу життя, щастя. Мораль. Її сутність, структура. Мораль в історії етичної думки. Моральна свідомість. Моральна норма як регулятор моральної свідомості. Сутність моральних принципів. Роль цінностей в структурі моральної свідомості. Мораль і свобода індивідуального вибору. Основні функції моралі. Літ.: [1]; [2], [3]; [5], [9].	2
9	Тема 9. Естетика як наука. Естетика як філософська наука. Предмет естетики. Історія естетики. Естетична свідомість та естетична діяльність. Естетичний ідеал. Естетика як філософія мистецтва. Специфіка естетичного. Сутність прекрасного. Краса як цінність. Мистецтво. Художній образ – форма мислення в мистецтві. Значимість етичного та естетичного виховання сучасної молоді.	2

	Літ.: [1]; [2], [3]; [5], [9].	

* За чисельником / за знаменником (розрахунок здійснюється відповідно до розкладу занять)

4.2. Зміст лабораторних (практичних, семінарських) занять Перелік семінарських занять для студентів денної форми навчання

№ теми	Тема практичного заняття	Години
	<i>Шостий семестр</i>	
1	Тема 1. Культурологія як наука. Специфіка культурологічного знання. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	4
2	Тема 2. Основні теорії та концепції в культурології. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	4
3	Тема 3. Культура і цивілізація. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	4
4	Тема 4. Культура і суспільство. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [8].	4
5	Тема 5. Генеза культури. Українська культура. Літ.: [1]; [2]; [4]; [7]; [9].	4
6	Тема 6. Культура мовлення в системі сучасної культурології. Літ.: [2]; [6]; [8]; [9].	4
7	Тема 7. Професійно-ділове мовлення. Літ.: [2]; [6]; [8]; [9].	2
8	Тема 8. Етика, мораль та моральність. Літ.: [1]; [2], [3]; [5], [9].	4
9	Тема 9. Естетика як наука. Літ.: [1]; [2], [3]; [5], [9].	4
Разом за семестр:		34

4.3 Зміст самостійної (в т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці до семінарських занять, роботі з першоджерелами, тестуванні за пройденим матеріалом тощо.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
<i>Шостий семестр</i>		
1	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми.	4

	2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №1.	
2	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
3	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №2.	4
4	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
5	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №3.	4
6	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
7	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №4.	4
8	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
9	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №5.	4
10	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
11	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №6.	4
12	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
13	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми.	4

	2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №7.	
14	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
15	1. Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища. 3. Підготовка до семінарського заняття №8.	4
16	1.Опрацювання лекційного матеріалу теми. 2. Вивчення матеріалу за підручниками. Використання модульного середовища.	4
17	Підсумкове тестування	5 (4/6)*
Разом за семестр:		69 (68/70)*

* За чисельником / за знаменником (розрахунок здійснюється відповідно до розкладу лекційних занять)

5. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Процес вивчення культурології, культури мовлення, етики та естетики здійснюється на основі використання як традиційних, так і сучасних методів навчання. Лекції проводяться традиційно як викладання матеріалу лектором в аудиторії, а семінарські заняття - шляхом дискурсу, організації діалогу зі студентами, проведення тест-контролів з використанням ІТ-технологій, написання рефератів.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. При виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю (оцінки за відповіді на семінарських заняттях, за реферат та результати тестового контролю) Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування на семестрових заняттях; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; контроль здійснюється згідно з робочою програмою дисципліни і робочим навчальним планом.

Для семінарських занять викладач встановлює обов'язковий мінімум оцінок, які має

отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни (кількість оцінок до атестації та після атестації визначено в електронному журналі).

При оцінюванні знань студентів викладач керується такими критеріями.

Оцінку „відмінно” студент отримує за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, формулювати і обґрунтовувати свої судження, вибирати конструктивні рішення. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі).

Оцінку „добре” студент отримує за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді. При цьому враховується те, що у змісті й формі відповіді могли бути окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання тощо. Відповідь студента має будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінки "задовільно" заслуговує студент, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, виконав практичні завдання, що передбачені програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент слабо знає структуру курсу, допускає помилки у відповіді тощо.

Оцінка „незадовільно” виставляється, коли студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні конкретних завдань.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота								Самостійна індивідуальна робота	Семестровий контроль (залік)
Семінарські заняття								Тестовий контроль	
1	2	3	4	5	6	7	8	Реферат	
ВК: 0,6								0,2	за рейтингом

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Тестування студент може пройти в он-лайн режимі в модульному середовищі.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється аспіранту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1–11	12-14	15-18	19-20
Оцінка	2	3	4	5

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за шкалою ЄКТС ставиться буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Зміст і предмет курсу «Культурологія, етика, естетика, культура мовлення, етика та академічна доброчесність».
2. Культурологія як наука. Поняття «культура». Сучасне розуміння культури.
3. Філософське осмислення культури. Від античності до доби модернізму.
4. Культура як об'єкт дослідження культурології. Матеріальна і духовна культура.
5. Культура і цивілізація. Особливості розвитку сучасної цивілізації.
6. Східна і західноєвропейська культури.
7. Сучасна філософія про культуру і цивілізацію.
8. О. Шпенглер про перспективи розвитку західноєвропейської культури.
9. Теорія локальних цивілізацій А. Тойнбі.
10. Міфологічний світогляд і перші уявлення про культуру.
11. Релігійний світогляд і розвиток культури.
12. Антична культура.
13. Культура європейського середньовіччя та доби Відродження. Просвітництво.
14. Історико-антропологічні дослідження культури (Г. Фостер і Й.Г. Гердер).
15. Принцип функціоналізму в культурології (Б. Маліновський). Структуралістський підхід до культури (К. Леві-Строс).
16. Марксистське розуміння культури та шляхів її розвитку.
17. Герменевтика і проблема розуміння культурних смислів.
18. Психоаналітична філософія і культурологічна проблематика. Поняття архетипу.
19. Постіндустріальне суспільство і культура.
20. Й. Гейзінга і його концепція культури.
21. Культура Київської Русі.
22. Культурно-національне відродження в Україні XVI – XVII ст.
23. Києво-Могилянська академія як феномен української культури.
24. Культура українського бароко.
25. Культура українського романтизму.
26. Українське «розстріляне відродження» 30-х рр. XX ст.

27. Українське шістдесятництво як вияв національного протесту проти тоталітаризму.
28. Основні концепції культурогенезу.
29. Культура і природа. Культура в системі людської діяльності.
30. Циклічні теорії історичного коловороту.
31. Історичний стиль культури.
32. Наука як елемент культури.
33. Науковий світогляд як органічна частина культури сучасної людини.
34. Види та жанри мистецтва.
35. Ціннісно-естетична природа мистецтва.
36. Поняття масової та елітарної культури. Вплив техногенної цивілізації на розвиток масової культури.
37. Субкультура і контркультура.
38. Глобалізація та культура.
39. Культура мовлення і розвиток українського суспільства.
40. Мистецтво оперування фаховою термінологією фахівця у сфері інформаційних технологій.
41. Особиста культура мовлення.
42. Ділове і публічне мовлення.
43. Особливості on line спілкування.
44. Етика і естетика як філософські науки.
45. Моральна свідомість і моральні цінності.
46. Моральні норми та їх значення у діяльності фахівця в галузі ІТ-технологій.
47. Прекрасне як найвища естетична цінність
48. Сутність і природа мистецтва.
49. Художньо-естетичні стилі в історії європейської культури.
50. Діловий стиль у спілкуванні.
51. Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет.
52. Усна і письмова ділова мова.
53. Ділове (службове) листування.
54. Комунікація як невід'ємна складова міжособистісної взаємодії.
55. Культура сучасного фахівця і академічна доброчесність.
56. Особливості наукової культури. Академічна доброчесність як імператив наукової діяльності.
57. Проблеми порушення академічної доброчесності. Академічний плагіат.
58. Академічна відповідальність у вищій школі.
59. Антикорупційна доброчесність і способи протистояння їй у вищій школі.
60. Роль комунікації у житті людини.
61. Війна як антитеза культури. Російська військова агресія і виклики для культури.
62. Інформаційне суспільство і розвиток культури.
63. Культура в глобальному і техногенному світі.

9. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Античність як тип культури.
2. Середньовічна християнська культура.
3. Культура арабського Сходу.
4. Естетика Відродження.
5. Італійські гуманісти XIV - XV ст. і формування ренесансної культури.
6. Ідеї Відродження і Реформації та їх вплив на розвиток західноєвропейської культури.
7. Раціоналістичний характер новоєвропейської культури.
8. Естетична культура Просвітництва. Просвітницький реалізм.
9. Романтизм як культурний стиль.
10. Класицизм як художня система.
11. Критичний реалізм у мистецтві та культурі XIX ст.
12. Модернізм та його вплив на розвиток мистецтва XX ст.

13. Художні стилі мистецтва XX - XXI ст.
14. Поп-арт як вияв споживацького ставлення до життя.
15. Глобалізація і розвиток духовної культури.
16. Критика цивілізації в творах О. Шпенглера.
17. Концепція локальних цивілізацій А. Тойнбі.
18. М. Вебер про протестантську етику праці.
19. Формаційна та цивілізаційна теорія розвитку людської історії.
20. Глобалізація та інтеграційні процеси в сучасній освіті.
21. Культура Київської Русі.
22. Релігійно-культурне відродження в Україні XVI - XVII ст. Розвиток книжної культури.
23. Культура українського бароко.
24. Українські гуманісти XV - XVII ст. та їх вплив на розвиток культури.
25. Український романтизм XIX ст. Філософія серця.
26. Вплив творчості Г. Сковороди на розвиток української християнської культури.
27. Цінність культури в сучасному технократичному світі.
28. On line спілкування як потреба сучасного світу.
29. Культура мовлення в світі сучасних технологій.
30. Моральні норми і цифрова культура.
31. Інформація як об'єкт культурної цінності.
32. Інформаційні технології як засіб налагодження комунікації.
33. Етика спілкування в інформаційному суспільстві.
34. Політика інформаційної безпеки як фаховий елемент формування культури поведінки.
35. Моральні і культурні аспекти застосування політики безпеки.
36. Загрози культурі і моралі в інформаційному просторі.
37. Етика професійного спілкування у сфері інформаційних технологій.
38. Інформація як засіб збереження та захисту культурних і моральних цінностей.
39. Моральні аспекти і етична складова хакінгу.
40. Норми академічної доброчесності і шляхи їх дотримання в навчальному процесі.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гриценко Т.Г. Культурологія. Навчальний посібник. 3-тє видання. Київ, 2019. 392 с.
<https://studentbooks.com.ua/content/view/129/46/>
<http://textbooks.net.ua/content/view/6360/50/>
2. Сабадаш Ю., Нікольченко Ю., Дабло Л., Манякіна К. Культурологія. Курс лекцій. Київ: Ліра-К, 2021. 216 с.
3. Історія світової культури / За ред. Л. Т. Левчук. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування. – Київ: Каравела, 2021. 230 с.
5. Панченко В. Етика. Естетика: Навч. пос. – Київ: Центр учбової літератури, 2021. 230 с.
6. Левчук Л., Панченко В., Оніщенко О. Кучерюк Д. Естетика. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 521 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Estetyka.pdf
7. Лозовий В.О. Українська культура: Підручник. – Київ: Право, 2021. 263 с.
8. Шевчук С. Українське ділове мовлення. Київ: Алерта, 2025. 300 с.
9. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу:
<https://msn.khmnpu.edu.ua/course/view.php?id=6768>

Додаткова:

1. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. Запоріжжя: НУ «ЗП», 2020. 82 с.
2. Чистіліна Т.О. Етика та естетика: навч.пос. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. 320 с.
3. Вознюк Н. Етика. Навчальний посібник. – Київ: Центр учб. літератури, 2019. 300 с.
4. Культура усного професійно-ділового мовлення. Методичні вказівки. – Харків, 2019. <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwLsSbpSjlvkMzXMNkVJVPzlwph?projector=1&messagePartId=0.1>
5. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посіб.-3-тє вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2020. 222с.
6. Новітній термінологічний словник з культурології і мистецтвознавства : навчальний посібник / Савельєв В.П., Повторєва С.М. 2-є вид. - Львів: Вид-во «Новий світ-2000», 2020. 302 с.
7. Сабадаш Ю. С., Ніколенко Ю. М., Дабло Л. Г. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики. Київ: Ліра К, 2021. 432 с.
8. Ліндсі Д. Коротка історія культури Від первісного суспільства до доби Відродження. – Київ: Мистецтво, 2020. 432 с.
9. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури. Т.1. – Київ: Олді, 2021. 340 с.
10. Сабадаш Ю.С., Ю. М. Нікольченко, Л. Г. Дабло. Історія української культури: Курс лекцій для студентів. Київ: Ліра К, 2020. 216 с.
11. Хоружий Г. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. – Київ: Bohdan Books, 2023. 150 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Електронний університет:

1. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=6768>.
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php.